

DÉLMAGYARORSZÁG

78. évfolyam, 188. szám
1988. augusztus 8., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEDED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Firka a falon

Átkozták, lefényképezték, albumba gyűjtötték, elemezték, már tanulmány is megörökítette a tudomány örökkévalósága számára. Azt állítják, unatkozó suhancok exhibicionista túlkapása. Azt is mondják, önkifejeződés, feleselés a világgal, az elmagányosodó ember idétlen kapaszkodása környezetébe. A világba? A környezetbe? Inkább csak a *falba* — krétával, szöggel, spray-vel. Mert nem más ez, mint *falfirka*, egy-két szavas kiáltás, ákom-bákomba öntött vélemény, és kiállítás, mondjuk, a béke mellett (ez bizony a ritkább), vagy rajongás valamelyik menő zenekarért — ilyenre már, úgy tűnik, több energia marad. Láttam izléstelen, s láttam padszomszédot becsmérőt, persze, a kulcsszó j-vel írva. És láttam — talán két napja sincs — földbe gyökereztetőt. Legalábbis én jó fél percig döbbenet bámultam a két-szavas közleményt. Csak álltam, feledtem, mennyire sürgő az idő, s próbáltam megfejteni. Az értelmét? No, azt nem túl nehéz, hiszen mindössze — mint már említettem — két szó — NEM TANULOK —, amit három felkiáltójellel tett igazán kihívóvá alkotója. Talán a szerző személyét? A kusza betűk rajzolata általános iskolai padokat koptató diákok sejtet. Akkor inkább az *okot és indokot* — vajon mi készítet ma egy tízes éveibe induló fiút vagy leányt, hogy tudomásunkra hozza, elfordul a tudományoktól, mert neki az ég hatalma, meg egyéb halandzsá... Szóval, inkább...

Igen, az okok és indokok. Ami krétát cipeltet a zsebben, vállalja az óvatosságot, hisz ki szeret úgy íratni rongálni, hogy a rend őre figyelni háta mögül az írásjeleket. A kényszer tehát igen erős lehetett — olvasom újra és újra a nem hivatalos közleményt. Talán a család diktálta, a vacsorai beszélgetések közben fülbe kapaszkodó intelmek, miszerint az sem normális, aki ma élete jó harmadát pedagógust bámulva, könyvet lapozva tölti, hiszen a magas szövegértékei (mármint tudás) a mai árak mellett még a sőt-hivatalban is csak kolduló barát lehet. Hogy az iskolai tanulmányai miatt később munkába álló fiatal értelmiségi csak azért nem kerül (ha nem kerül) behozhatatlan hátrányba a mondjuk tizenhét éves kora óta dolgozóhoz képest, mert az elképesztően megnövekedett családalapítási költségek ma már mindkettőjük számára kálváriává teszik egy lakás megvásárlását.

Az előbb azt írtam — általános iskolás írása lehet. Epp hogy kinőve Tom és Jerry kalandjaiból, aligha fojtogatják ezek a félelmek. Vagy mégis? Hisz a bájos egeret bámuló gyerek minden információt elfogyaszt, így értékarányainkból, panaszainkból is csak-csak megtapad valami a kócos fejben. Mint ahogy a „Nem tanulok!!!” konok kiáltása fakadhat oly ismeretekből is, miszerint „iskolarendszerünk elavult”... „A pedagógusok képzettsége nem éri el a kívánt szintet”... „Felvételi rendszerünk alapos reformokra szorul”... „A felső (alsó, középső stb.) oktatásunk válságban van”... „Ki tudja pontosan megmondani, lesz-e állás tíz év múlva is minden diplomásnak?”

En csupán az elmúlt néhány hét rádiós, tévés, napilapos panasaiból szemezgettem, de vajon más minősítés befér-e egyáltalán a műsoridőbe, a lapok hasábjába? Hogy okkal, vagy ok nélkül süllyedünk nyakig a panaszokba, most ne elemezzük. Csak lássuk a tény: ilyen össznépi „bátorítás” mellett csoda, hogy egy rövidke mondatban össze tudta foglalni *tagadását* ismeretlen ismerősem.

S még föl sem térkeztem minden okot és indokot. Mert ha elfogadom (s miért ne tenném?), hogy a legközvetlenebb hatást az együtt kószáló barát, vagy az oly divatos, s már nem is csak lopva beszerezhető videokultúra jelenti, még rosszabb a helyzet. Pedagógus ismerősömtől tudom, hogy a tanulástól taszító félelmek a parkban ülve, a világ nagy dolgairól vitázva csak jobban erősítik egymást. A kis kamaszok ábrándjaiban így ma legfeljebb véletlenül van hely még a legmenőbb értelmiségi pályának is. Ugyanakkor látva a gazdagságot jelképező nyugati kocsik „hátterét”, akár ököre is megy két barát, hogy eldöntse: kiből lesz menőbb butikos, kocsmáros vagy maszek. Hogy itt csak a jobb példákat említsem. Mert beszéltem már olyan tizenévesrel is, aki elszántan kijelentette: csak a seftben van a jövő, s bizony, az is lőkött (így!), aki a valutaárfolyamok helyett Petőfi életrajzát magolja.

Hogy ez az ideológia mennyire elterjedt, ki tudná megmondani? De azt már talán sokan sejtjük, milyen áldásos tevékenységet fejt ki mai filmforgalmazásunk és könyvkiadásunk. Mert csak észrevevesszük végre, hogy Rambó és Rocky, a ki tudja, milyen kasszasikerrel biztató akciófilm legfeljebb annyit sulykol az agyba: az ökológia ügyesen élő, fapofájú hősnék lesz szülő meg lágy kenyér, aki pedig gyenge (mármint az ökolófronton), az húsz percet sem él meg a filmvászonon — hogy az életről már ne is beszéljünk.

Folytassam tovább? Gyűjtögessem a szilánkokat, az ezerszer hallott adalékokat, vagy írjak inkább én is a falra, belátva: hevenyészett gondolataimmal borsóhányásügyileg úgylis fal mellé állítanak a hétköznapiak. Vagy inkább keressem meg írógépem a felkiáltójel, vágjak rá keményen három, hátha ettől panaszaim is oly erőre kapnak, mint a Kölcsény utca ház oldalán a krétafirka? Hát legyen: !!!
Bátyi Zoltán

A vendég kiszolgálja magát...

Turistalesen,
idény közepén

Nem állítom, hogy könnyű helyzetben van a belföldi idegenforgalom. Az embereknek egyrészt nincs pénzük utazni; másrészt pedig, amennyiben van, kétszer is megfontolják, hová menjenek; egy hosszabb belföldi út körülbelül annyiba kerül, mint egy rövidebb külföldi — hát, persze, hogy általában az utóbbit választják. Határaink nyitottak.

Most pedig lássuk, mit várhatnak azon kevesek, akik valamilyen oknál fogva mégis országon belül maradnak; a szegedi utazási irodák szakemberei hogyan értékelik — szezon közepén — az ideit nyarat?

A Szeged Tourist kereskedelmi osztályvezetője, Zádori Gyuláné azt mondta, két-szolgáltatástípussal rendelkeznek: egyik a teljes „szolgáltatáscsomag”, másik pedig a részszolgáltatás. A komplex szolgáltatásban a szállástól az étkeztetésig, az orgonabemutatótól a sétakicsikázásig, szabadteri előadás megtekintésétől a cukrászdai falatozásig minden benne van. A részszolgáltatás ugyanez — egyenként.

— Melyik formát veszik gyakrabban igénybe a Szegedre látogatók? — kérdeztem a kereskedelmi osztályvezetőt.

— A részszolgáltatásokat. Az is előfordul, hogy — például — a vállalati kollektíva, vagy egyéb kiránduló-csoport nem egyszerre, hanem külön-külön rendeli meg az egyes szolgáltatásokat. Egyik héten a szállást, a következő héten az étkeztetést, aztán az idegenvezetést... Így ugyanis valamivel olcsóbb, mint ha „csomagban” kéri mindezt. És persze, amit csak lehet, igyekeznek kihagyni.

— Az emberek számolnak, ez kétségtelen. Melyik szolgáltatás éri meg inkább, a rész vagy az egész?

— A komplett szolgáltatás. Ez esetben ugyanis nem fordulhat elő, hogy a vendég a felét sem tudja megnézni a tervbe vetteknek, s a dómmon kívül mit sem látott Szegedből, mert rosszul szervezte meg az idejét. A komplett szolgáltatás valóban teljes, mindenből izelítőt nyújt, és mindenre jut idő. Egy, illetve kétnapos programajánlatunk kellemes időtöltést biztosít, s a vendég igazán nem mondhatja, hogy bár Szegeden nyaralt, mégsem látott belőle semmit.

— Hol helyezik el a szállóvendégeket?

— Napfény Szállodánk — amihez kemping és motel is kapcsolódik — jelenleg tele van.

— Tele???

— Igen.

Mester János, az IBUSZ igazgatója, a reklám szem-

pontjait felretéve, kerekén megmondta, hogy például a szabadtérre mindössze két-három csoport nyújtott be eddig igénylést. — A társas turizmus szócéplés — mondta az igazgató —, be kell látni, hogy jobban jár, aki egyénileg jön Szegedre, az utazási irodákat elkerülve. A vállalati kollektívák okosan teszik, ha bemennek a Volánhoz, bérelnék egy autóbust, étteremben étkeznek, s a helyszínen fizetnek, zsebből. Ha ugyanis utazási irodától rendelik meg mindent — az kénytelen rátenni még tizenöt százalékot. A turistának — fogalmazott az IBUSZ-igazgató — igen kevéssé érdeke, hogy egy százforintos, ételért 115 forintot fizessen. Igazán érthető, hogy az áfa bevezetése óta felére csökkent az iroda forgalma, már ami a belföldi társasutakat illeti.

— Kik jönnek öönhöz mégis? A jobban fizettek, vagy a tájékozatlanok?

— A jobban fizettek autóval járnak. Szolgáltatásainkat azok veszik elsősorban igénybe, akiket vállalatuk — most még — dotál.

Lénárt Béla, az Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda kirendeltségvezetője elmondta, hogy Csongrád megye idegenforgalma erősen lecsökkent, elmarad a szocialista országokból érkezők

jó része, s kevés a belföldi turista is. A nyáron szállodáként funkcionáló kollégiumok, az Apáthy, a Semmelweis, a Móra és a többiek — olcsóságuk miatt még ebben a helyzetben is jó kihasználtságnak örvendeznek; az Express szállásértékesítése meghaladja a belföldi forgalom felét.

— A turisták egyre nagyobb hányada mindenekelőtt részszolgáltatásokat vesz igénybe. — mondta a kirendeltségvezető, s hozzátette: ez a tendencia a jövőben alighanem fokozódni fog. A teljes szolgáltatást erőltetni nem érdemes különösebben; a turista nem szívesen fizet plusz tizenöt százalékot például az utaztatásért, amikor az egyénileg adómentes.

Föntekből kitűnik, hogy a diákszállások még ma is közkedveltek, ami egyébként nem csoda: az Apáthy kollégiumban, kétágyas szobában ötszáz forintnál alig kerül többre egy éjszaka.

Nem mintha diákzsebre méretezett lenne ez az ár; de még mindig jóval olcsóbb, mint a HungarHotels árai. Mondta is az igazgató, Pálfi István, hogy rövidesen — még ebben a szezonban — jelentős kedvezményeket vezetnek be, hogy elkerüljék a vendéglétszám további csökkenését.

Farkas Csaba

